

L'IGNORANCIA

SETMANARI POPULAR MALLORQUI

REDACCIO Y ADMINISTRACIO

PALMA: P. A. Maura, 18.

INCA: C. de la Murta, 5.

SONARÀ CADA DIJOURS SI TÉ BUF A SES GANYES

PAGAMENT A LA BESTRETA

Un Trimestre, UNA Pesseta

Un número solt, CINC cts.

IMPREVISIO

No creiem mai que'l nostre poble arribàs a coetjar tan fortament. Però la fam i la necessitat camvien el modo d'esser de la gent, i els instints surten, i tot-hom es igual, quant se son desfetes les traves que cada ú té posades a la seva naturalesa primitiva, no hi ha força capaç de resistir el seu impuls.

Així ha succeït. S'anava omplint la copa dels agravis i de les injustícies, i se gastava la paret de la paciència, i a l'hora més impensada un no-res ha bastat per rompre i produir-se la onada destructora que no respecta res, ni la seva pròpia vida.

Noltros ho llamentam de tot cor, però, no podem creure que no acabas així. Les nostres autoritats, no comprenen la seva missió, i no comprenent-la no la saben complir. Ni entenen la fisiologia dels pobles.

Les autoritats son els qui han de fer. I han de fer tot lo que sia necessari per satisfer les necessitats espirituals i materials dels seus dirigits. ¿Ho han fet aixís? De cap manera. Han seguida la política del *passem avui, veurem demà*, no sabent que això es empènyer el poble an aquets radicalismes. I haurien de sabre, que elles, i sols elles són moralment responsables de tot.

El poble de Ciutat, dimars, s'aixecà disposat a menjar.

Diuen si d'una col volien fer pagar dues pesetes. Ses dones, qui son les qui estan al mig de tot aqueis malesstar, i han d'atendre, sia com sia, a les necessitats dels seus infants i dels seus marits, comensaren el saqueig. Passats els primers moments... ¿no seria estat possible aturar el moviment? Crèim que sí; i mos ho feia creure lo que passava an el mercat. Però, fiats o no fiats, deixaren que la gent prengués gust a tudar i prendre les coses, i... quant s'en temeren, hagué de sortir la tropa. Era un espectacle sensible i penós, haver de veure els nostres carrers ocupats militarment... Però... gràcies, encara an aqueixa institució... La seva sola presència encoibí els més apocats, i el primer toc d'atenció, en

moment de perill, fou suficient per aturar-ho tot.

Noltros, que crèim esser imparcials, alabam la sanc freda i domini de si mateixos, que tengueren els oficials, que aguantaren impassibles, insolències i amenaces. El poble, llavors, no sabia lo que's feia. I hagués bastat no res, per omplir de sanc els carrers.

Des de l'endemà, les coses van una mica bé! tot se ven ai preu de *tassa*. I tot té preu. No deixen embarcar res que siga de primera necessitat, i posen multes.. ¿Perquè no ho feren abans?

¿Perquè no se molestaren en fer complir la llei antes de que vengués l'esclafit? ¿Perquè no feien pagar les multes? Perquè... no se posaren la cervellera abans de caure?

Imprevisió... Imprevisió... Imprevisió.

I si la cosa se fos usurada més, i, com pensava qualcú haguessin anat a calar foc a tres o quatre magatzems... ¿com l'haurien apagat? A on es el servici de bombers?

El poble no sab que's fa. Al poble no l'han format per que domini els seus instints i sàpiga defensar-se legalment. Al poble no l'han elevat fent-li veure la vida tal com es, ni la força moral que té. Al poble no li han infiltrada la previsió dels economats, de les cooperatives, del estalvi posat en negocis practics... El poble no té escoles vertaderes.

Imprevisió... Les nostres autoritats son cegues. No veven al seu devant. ¿Còm mos han de dirigir bé?

EL SEMBRADOR

DESIG

A una bella burot

Jo voldria, jo voldria,
Jo voldria, jo voldré,
Jo voldria, amada dia,
Tenir com una falzia
La llibertat que ella té.

Les ales tenir voldria
De l'aucell més petitó,
Per venir jo cada dia
A fruïr de l'alegria
Que al teu costat sent mon cor.

L'embatol esser voldria
Que't besa sempre seguit;
Anyorança no tendria
Si estar amb tú podia
Com està l' anell al dit.

Si'm deixaves jo voldria
M'en dugués prompte la mort.
Que viure ja no podria
Si l' oblit enterbulia
Lo que es avui mon conort.

Jo voldria, jo voldria,
Jo voldria, jo voldré,
Jo voldria, amada mia,
Que avui meteix fos el dia
Que amb tu sempre estar podré,

Clar-i-net.

Artá, Febrer 1919

VOLANDES

Ran de mar.

Som romàs embadalit contemplant la mar.

Son moviment incessant excita mon esperit, la seva música eterna exalta mon cervell.

Oiu? Dins la remor monofona, els sons ocults i alloure, s'articulen en simfonies policromes qui's destrenen el compàs de la sanc: plácides o passionals. Es la simfonia eterna de l'humanitat, formada d'estridències i d'armonies acordades. Es la simfonia sempre vella i sempre nova, oïda des de's primitins selvatges, evocadora de desitjos i enyorances.

La mar! Ara es tota blava i rient; suara era térbola i esquiva. Es inconstant com una dona; però sempre salabrosa de gràcies, i enamorada de l'aire en gelosia, qui la fa la seva víctima: reposant quant ell reposa, delirant quant ell deliri, tota lluminosa quant ell riu, tota moguda quant ell s'agita.

Es una fada immensament vella, immensament jove, sens edat; rica i enriquidora, noble i ennoblidora, bella i embellidora, provocadora de voluptats.

Desplega sos encants a la vista humana, exormada de randes d'escuma a la vorera, rutilant sa superfície de gemmes vives de llum, tancada sa llunyania per l'encis de la

besada encubridora de misteris amb que s'uneix perpetuament amb l'horitzó. I sos encants son plens de promences i fascinadors com els ulls de l'amada. Qui los ha fruitos en romà amb desig insaciable.

Però, no hi ha que fiar-se'n. S'agrada d'humanitat: l'embriaga amb sos encisos i la sugestiona amb sa potència incontrastable, i n'exigeix culte fanàtic, com divinitat malèvola de paganisme.

Es traïdora o benvolent? Deu ho sab.

Juga creant i trencant il·lusions; es una engolidora de vides qui no basten a saciar la activitat prolífica de ses entranyes, ni l'ufana nodridora de son pit inestroncable.

Però es bella; de bellesa sublim i sense files; ara tràgica com un cataclisme, suava dolça com un amor.

Sovint somniï contemplant la mar!

T. B.

VORA EL BRASER DE CA'N GIL

...Entra en Gori cantant: *Mallorquins animau la terra...*

—Gori, i que encara ests de s'Orfeó?

—No ho he d'esser, homo, fins a la mort. Figurai-vos que jo ja hi tenc dos fills que hi canten. Allà aprengueren de música, i allà se pot dir que los m'han educats ben re-de-bé. Jo ja fa al menys devuit anys que pac un real cada mes per esser orfeonista, i beneida sia s'hora. Es temps que he après música a s'Orfeó, no he anat ni a jugar ni a favernes.

—No; jo t'ho deia, perquè he lletgit que s'Ajuntament i sa Diputació vos volen concedir una subvenció anyal de no sé quantes pesetes.

—I que trobau que no es ben just això, mestre Bernat?

—Si Gori, just i ben re-de-just! Sobre tot, jo crec que aquestes corporacions, tenen obligació d'ajudar i protegir aquestes societats culturals y populars perquè de lo contrari, sa iniciativa particular s'arriba a caisar, i ja t'hem...! Endemés que tant sa Diputació com s'Ajuntament deuen haver de tenir una cantidat consignada per belles arts; idò a mi me consta que per ensenyança de música no han dat res mai.

—Segons m'ha va dir D. Toni, jo crec que la mos daràn a sa subvenció. Doneu fantes coses...!

—I diga-hu; i aquesta cosa es socialment útil, instrucciva i de bé general; però, Gori, aquesta política tot hu...

—Res té que veure sa política amb s'Orfeó. Allà lo mateix hi té cabuda un socialista que un carlista; se quèstió es sa música. Aquesta podrà esser música celestial, terrenal o espiritual; però mai, música política.

—Molt bé, Gori. Fora política i venga cantar, que es qui canta, son mal espanta.

...Mirau que n'han dites de paraules rares els madrilenys amb aquesta ditxosa autonomia.

—No m'en parles, Vicens, que jo no n'he de prendre.

—Jo en duc una de paraula copiada, perquè sino la lletgesc, no la sé dir. Ni D. Lluís, ni D. Toni, ni D. Guillem, ningú m'ha sabut dir sa significació d'aquesta paraula en mallorquí.

—I que es això, Vicens?

En Vicens se posa mà dins la butxaca, treu un paperet, i diu:

—Idò, heu de pensar i creure, que ara els madrilenys diuen que aquest document que han presentat els catalans an es Congrés, es un cas de (en Vicens sa posa a lletgir) de... *sopes...*, *super...* *superfeto...* *superfetación...*

—Que has dit? A veure, torna-hu dir.

—He dit: *Super-fete-ia-cion...*

—Bon remil...! Això no passa, d'u mestre Bernat. Tiá; envia un al·lot a ca meva i que diga a sa dona li don es diccionari castellà, que'l trobarà dins es caixó de mà esquerra de's cantarano.

—Està bé. Ara tot d'una hi vá.

—Aquesta es blava...! *Superfetación* m'has dit... He de veure si sabrà més es meu llibre, que aquesta trinitat de D. Lluís, D. Toni i D. Guillem, que m'has anomenats.

...Entra un al·lot amb un llibre i el dona a Mestre Bernat. Aquest s'aixeca, s'en va abaix del llum, i se posa a cercar i a lletgir per ell tot sol. Gran espectació i silenci de la rollada del braser de Ca'n Gil. Tot repent, mestre Bernat fa una gran rialla.

—Que passa, mestre Bernat?

—I que ha de passar! Idò que això de *superfetación*, en mallorquí es una endevinaia. En castellà vol dir que estant una dona... o millor; es com si diguessen que una gallina en tenir s'ou congriat, en congría un altre damunt aquell. M'enteneu que vull dir?

—Bon remil...! Aquestes coses diuen en es congrés espanyol?

—Idò que te pensaves! Allà hi surt de tot *indigno*, *grosero*, *bandido*, *cupletistas*, *loros*, *superfelacias!*

—Però bé, mestre Bernat, en mallorquí, com hu dirieu an això de *superfetación*?

—Jo en mallorquí diria si hagués de fer un discurs... Perque señores! Heu de pensar i creure que; «son pare no es nat, i el fill ja bota pè'l ferrat.»

Tota la rollada del braser de Ca'n Gil va aplaudir mestre Bernat. Ben dit! molt bé *bravo...*! Això se diu parlar clar.

—He lletgit una notícia, Vicens, molt bona per tu que'ts republicà.

—Que entrarà prest, mestre Bernat?

—Si, ara li fan es mànec; figura't que en lloc d'un rei, en t'hem dos, es a dir, en pagam dos.

—Vos anau de bromes, mestre Bernat.

—Bones bromes mos do Deu. (mestre Bernat sa treu sa *Gazeta de Madrid*). Jas; lletgeix això: *al Califa en 1918, pesetas 8.533.928'54.*

—I qui es aquest subgecte qui cobra aquest sou...?

—I qui ha d'esser, homo... el rei morol

—Vol dir, que ara els espanyols pagam un rei moro i un altra cristià?

—Idò que te pensaves. Tornam arrera Vicens. Tot-hom ha de viure.

—¡¡Remil...!!

—Que no sabeu que una reunió de señors han emplaçat es nostro Batle?

—No; i que ès això? que menjarem més barato?

—Homo, an això van. Tot lo antic torna; perquè aixís com hi va haver a Espanya rei que li diuen el *emplazado*; ara Mallorca no vol esser manco, i tindrà un batle *emplazado*.

—Ja hu val. I vos creis que amb aquest emplaçament davallaràn ses verdures...?

—Jo ja no crec res Vicens. Lo únic que crec, es que es jornal nostros, si no se lliellen amb ses subsistències; no porem viure a Mallorca. Haurem d'emigrar tots a altres terres; perquè això de no guanyar per viure, es mal de aguantar.

He lletgit que En Romanones va dir s'altre dia que «*el tiempo que es de su tiempo es buen tiempo*» Que vol dir amb això?

—Idò vol dir; que sa obstrucció que li fan an es Congrés; sa quèstió catalana, es bolxeviskis, es caciquisme, ses revolucions de Granada, Sevilla, Cadiz, etc. etc. son fruita del temps; perquè si «es temps que es del seu temps es bon temps» cap temps es d'altre temps, sino de's seu propi temps... *ergo* tots els temps son bons temps per governar En Romanones.

—Jo no vos entenc, mestre Bernat. Jo diria en mallorquí. «Cada cosa a son temps i per a Nadal neules.»

—Ni més ni manco!

Mirau que aquest cacic de Granada anomenat *La chica* n'ha moguda de gresca. Si en lloc d'esser famella fos estat mascle, seria estat blau es fester.

—I que no es un homo aquest *La chica*...?

—Jo no sé si es homo o dona, es llinatge es de famella; per esser homo, hauria d'esser *El chico*.

—I *chico* que no vol dir petit en mallorquí...?

—Si, petit i mascle. Petit diuen que ho es per sa part d'estatura, ara inasclé, ho ha d'esser si acàs com a cacic.

UN CONRADOR.

AVALOT

¡Jesus Deu meu! ¡El jo no guany per sus-tos! Encara tenc pell de gallina només de pensar en lo que va passar a Ciutat la setmana passada. Mai hauria cregut que a una població tan tranquila com la nostra, se pogués armar aquell liberí.

A mi me va agafar el renou de sorpresa: m'en anava, devers les nou del mati, daixò,

daijo, el més descansat del món, p'el carrer de Colon fumai un xigarret, cap a St. Miquel; quant me va cridar l'atenció veure molta gent carregada de cols i altres verdures; però vaig pensar per mi mateix: Això es que lo de les subsistències se comença a arreglar, i es ver: que ja han devallat ses verdures! Ja ho crec i tant com havien devallat: figurau-vos que tot d'una que vaig entrar dins Plaça a on hi havia un maruell que no s'hi entenia, m'encivellaren (de balde) una col-flori p'el cap, que me feren bolir el capell un tros lluny.

—Vaja un bon dia, vaig pensar jo; i sense voler sebre qui me havia fet aquell regalo, me vaig decantar per no esser-li demés.

—Però que passa? vaig preguntar a un home que hi havia an el meu costat.

—¿Que no ho veu? —me respongué,—que ha vengut sa *repartidora*, que es poble té fam i s'aborda a tot, i ja que no hu pot pagar hu pren de balde,

—Però; i ses autoritats que no hi posen ordre?—vaig demanar.

—Encara hi creu en ses autoritats?—va contestar, girant-me l'esquena i deixant-me plantat.

Tots saber tan bé com jo lo que va passar; A Plaça no hi deixaren res, i vos asseguro que n'hi va haver qui s'aprofitaren de debó. Una dona de un carrer de darrera ca-meva, se va cansar de fer viatges; però ha arreplegat tant de cabal, que pot posar botiga.

Homo vaig veure jo, que suava a les totes, carregat amb una cuixa de bou que no sé com la s'en podia dur, ni sé tampoc que n'havia de fer q'ant la tendria a ca-seva, en no esser que fes comptes d'arnar carniceria. Amb tot això ja eren més de les dotze, i les autoritats semblava que res se preocupaven; i lo que havia començat amb un avalot a Plaça, va convertir-se en sequeig de magatzems i forns, on anaven una quadrilla de gent amb unes pintes que jo no coneixia, i que cridant «temim fam» saquetaven i ho feien malbé tot.

—Això va malament,—me deia al cap vespre en Tomeu, un perdulari de devers ca-meva, que viu sense fer res, gràcias que la seva dona es una somera de feina—Ara han proclamada «la Ley Marcial!».

Jo vaig quedar trastornat. Sabeu que ho es de fort això de la *Ley Marcial!*

La sortida de las tropes va donar per resultat, que els esperits se calmassen i començàs a *renacer la calma*.

Però, se haurà acabat ja això? No ho sé. El parer d'aquest pobre *ignorant* es que mentres no hi posin remei en serio, el mal-estar continuarà i no sortirem de truis. Se hauràn convençudes les autoritats de que es precis deixar de banda la política i fer administració, que es lo que el poble necessita?

Això dels queviures no es tan mal de arreglar com pareix, i ahir precisament m'ho deia mestre Bernat:

«No hu arregle i perque no voler» Que fassin complir tot lo que es a manat, que'l primer que faltaria sia castigat tal com se mereix sense que li valguen recomanacions de don Fulano o don Mengano, i en haver fets tres

o quatre escaraments, la cosa anirà com una seda.

Ignorants: un dia a l'any l'olia se crema. Avui, sense voler, aquest article m'es sortit més seriós que un catedràtic de matemàtiques; però m'en penet, i no hi tornaré pus; per que la vida no val la pena de prendre-la en serio.

PEP DE NA SANTEMA

=====

PER INFANTS... I GRANS

EL BALLE DE VALL-COMA

An el sen Tòfol de sa Coma el feren balle d'aquell poblet a on jo anava a pasar l'estiu, perque els caporals cregueren que, donant la vara a un homo tan bò i de poques lletres com era el sen Tòfol, els cans anirien més alloure. Però, no eren els cans, sinó aquells caporals, els qui desitjaven no estar subjctes.

An aquell poblet de Vall-coma, com a casi tots els pobles de Mallorca, els atlots en general tenien unes costums avorridores. De vegades apredegaven els arbres quant estaven en flor; altres vegades cercaven nius, penjaven els aucells a una branca i se provaven a tomar-los a pedrades. Desiare frescaven pels corals de galines, se bevien els ous, desbarataven les lloques. O també posaven pedres grosses pels camins perque hi trabucassin carros i carretons; amb una paraula, a Vall-coma els atlots eren com els de les nostres viles i llogarets: uns biduïns.

Lo pitjor es que aquell desgavell pareixia no tenir remei. Ni'l mestre desde l'escola, ni'l vicari desde l'esglèsia, havien pogut aturar aquell desve i. Els pares i mares ho deixaven córrer, perque no hi havia criatura humana que los fes creure que els seus fills feien això i allò. Els qui ho feien eren els altres. Els seus eren bons atlots, incapasos de trencar un plat. I així anaven les coses; perque cadasquí creia que ls seus fills eren uns santets i unes mosques mortes.

Mentres tant, els danys i perjuis que feien aquell estol de biduïns, no tenien ni nom ni mesura.

Cada vegada que algún veïnat, ja avorrit, havia malavejat prender-ho per son compte i donar part a la guàrdia civil, endemés de no aclarir res, li venia a l'altre trimestre un recàrrec de consum.

El sen Tòfol ran de ca-seva, tenia un hort que l'hi havia deixat son pare quant se morí. Aquell hort, abans, no era altre cosa que un corral a on creixien a lloure ortigues, caris i romagueres. Però el sen Tòfol, qui tenia un amor de pare a la terra, a forsa de conró i d'esment, h'ia fet d'aquell granas un hortet que era una hermosura. Allò era l'enveja de tot el poble. Allà hi creixien i florien fruiters de tota mena, i ningú passava pel camí, que no s'encotàs de veure la garridesa del sen Tòfol.

Com s'estufava el senyor balle de Vall-coma quant li parlaven del seu hort! El sen Tòfol hi tenia tot el cor ficat allà dins.

Aquells fruiters, aquella cinia, aquelles taules de faveres i xitxeros, aquells caminals tan ben senyats amb filades de pedres, eren les delícies, d'aquell homo tan bò i tan honorat.

Però la ditxa no sol esser, an aquest món molt duradora; i an el sen Tòfol l'hi havia d'arribar lo que mos arriba a tots algún dia: l'aspror de la vida. Lo que per ell era estat fins a les hores, goig i delit es tornà, d'aquell dia endevant motiu d'enuig i dissort. Es que els biduïns l'empregueren quantre l'hort del balle... i *aquí va esser Troya*.

El sen Tòfol vejà l'ennigulat que sobre d'ell s'en venia amb aquells ulls d'esglai en que els mariners veuen venir un treboli. La camia no li tocava la pell, com solem dir.

I els biduïns comensaren la seva tasca. No era res que li apredegassen les teulades; no era res que li reblisin la cinia de pedres grosses com un meló; no era res que li haguessen arrebasada tota aquella tela de fil de ferro que voltava l'hort. Lo horrible, lo que feia por, lo que el sen Tòfol temia més que un tir d'escopeta, era que aquells belitres ja havien gosat entrar dins l'hort.

Un dia trobava trespoletjada una d'aquelles taules de verdura que tants d'afanys l'hi havien costats; un altre dia li prenien els melocotons; un altre li feien mal-bé les peres. Al s'endemà, penjaven branques rompudes de la figuera; a l'altre diumenge li mancava dues dotzenes de raïms que eran una bellesa; i llavors les cireres... i llavors les pomes... i llavors les prunes... Solament hi romanía ja ben sencer un taronger que, per ventura perque creixia molt ran de les cases s'havia alliberat d'aquell farestec naufrag. Era un arbre garrut, valent, carregat d'aquella fruita daurada mereixedora d'esser servida a una taula d'un rei.

El seu Tòfol no podia donar passada an aquell maig i destrosa que li havien fet. Era talment com si li haguessen esbocinades les entranyes. No crec jo que n'hagués tengut més enuig i dolor. Tenia tot el seu cor posat a dins aquell quartó de terra, i cada trepitjada i cada malterç que li feien, era com si li ficassen ganivets a dins el pit!

No cal dir que tot allò feu perdre la calma an el sen Tòfol. I perduda la calma, trets els peus del estrabs, el sen Tòfol se posà a pensar-ne una per a castigar tant de desenfreiment.

I pensada i feta.

Entrada la nit fosca, el sen Tòfol sortí de ca-seva amb un cavec, un picassó i una cenalla, i vora-vora paret, amagat dins l'ombra, entrà dins l'hort, i s'en anà cap an el taronger. Aquell pobre homonet, lo mateix que si els arbres desfrosats i despullats de fruit, el poguessen escoltar, assegut en terra devall el taronger, les deia:

—Quinze anys m'heu costat de pena i de suor. Sou com un qui diu, sang meva, perque jo vos he consagrats tots els meus afanys i tota la meva vida. Sou fills del meu treball; per això vos he estimat tant. Ara

no sou més que despulles, lo mateix que jo. I esclatà en plors; i s'eixugava les l'àngries amb el call de la mà. No hi havia ningú que l'aconortàs, no més que un siulet d'oratge que filtrava per les fulles del taronger, lo mateix que un sospir fendre, llarg tremolós.

I el sen Tofol, estrenyent les eines amb un coratge misteriós, començà a cavar terra devall el taronger, cava qui cava...

Al s'endemà els biduïns comparegueren a l'hort del sen Tofol. Just llavors s'era post el sol, i el taronger se destriava en aquell recó, tot ufanós de portar aquella fruita daurada que pareixia més daurada encara damunt el vert obscur del fullatge.

Els biduïns botaren la pareteta, i amb més silenci que no vé la mort, cap dret s'en anaren an el taronger. Tots s'hi abordaren com a llops; però de prompte... tots pegaren un crit esglaiós. La terra s'abisà baix dels seus peus, i tots caigueren per avall amb crits espantosos i clamant auxili... Ningú'ls pogué escoltar ni auxiliar. Just an aquell instant, se sentí un renou de cossos qui cauen dins aigua... i res pús.

Que havia succeït? El sen Tofol, que ja tenia el cervell mig trabucat, s'havia pensada una idea horrible. Aquesta cinia s'aixamplava per casi tot l'hort i arribava fins al taronger.

La nit abans, aquell homo havia enfondit un clot fins a dins l'aigua. Tapà el clot amb branques que li havien rompudes de la figuera: i així quant aquells balitres s'abordaren per dur-se'n les taronges, les branques no pogueren aguantar tant el pés i se enfonzaren... Aquells atlots moriren negats.

El sen Tofol, el dia abans, aixís com havia pogut i sabut, escrigué a una post amb lleires d'almánegara, i la posà després a l'entrada de l'hort, aquestes paraules:

AXI CASTIGA EL BATLE DE VALL-COMA

Quin desconsol hi hagué a Vall coma quant saberem aquella espantosa desgràcia! El Vicari, al diumenge sigüent pujà a la irona, i no va dir més que aquestes paraules:

—Els descuits dels pares los paguen els fills. Però, enteneu, també retrunyen sobre ells mateixos. Un fill abandonat es l'eterna condemna del pare, an aquesta vida i en l'altra.

MIQUEL D'AUBARCA.

Glosari

El temps es més clar i serè que'ls dies passats.

Les aigües encara canten saltant de les roques.

Els amatllerars del plà verdetjen nets com un cobricel, demunt la catifa dels sembrats. Els de les clotades de la montanya son un ramell de flovies de neu.

* * *

Tot un poble s'es mogut per demanar mes-

tres. Tot un altre per demenar pa.

Pa i escoles, era el crit qu'havia senyat a la seva bandera de polític, un dels homes mes forts de Espanya... Però ningú el va seguir. Ell, qui era anomenat *El Lleó*, se vegé tot sol, tot sol, i morí oblidat en el seu recó.

Avui hem pensat amb ell. I encara creïm que no seria la seva hora. Perque, el poble qui demana mestres... *los estimará?* I el poble qui demana pa... *el sembrará?*

* * *

Un altra home, i també de l'esquerra, deia que no creia en la revolució, perque era senyal de poble qui no progressa. I tenia molta de raó; el qui sempre camina, avança lentament. El qui corre, i pega fues... s'atura...

Perqué no hem d'esse dels primers?

Esquits i copires

La setmana comensà bastant bé. Un mitin de *subsistències* en el B. I. ar, demanant lo que tot-hom té a la boca. Que les coses de menjar puguen esser comprades per tot-hom. Va esser com un tró llunyà que anuncia temporal.

E's nostres estudiants també se son esvalotats. Just devora *Els Estudis*, anaven a cremar la palla i a rentar la llana dels llits dels morts. Els estudiants feren veure el perill... I com que no les feien cas, se feren justícia ells mateixos.

Ho feren bastant bé. Se coneix que'l món no es el mateix que fa vint o trenta anys.

Les sancs comensen a renovar-se molt abans qu' vengui el bon sol. Tot son bregues, morts, crits... Es una llástima tot lo que succeix. Coses hi ha que serien ben bones d'evitar sobre tot les que son conseqüència del joc.

El joc! El joc. Me diven que tornen jugar a la descarada, pobres i rics... senyors i menestrals, a Ciutat i an els pobles... Era d'esperar! La miseria, entre els espanyols, dú això. Ningú la vol viurer amb treball i l'economia. *La sort* ho arreglarà tot...

Però lo que no comprenen es la poca previsió de les autoritats, que hauria d'estrenar-se en aquets temps. Fa l'efecte de que han clucats els ulls i no vegent res, diven que no hi ha res. ¿No ho fan així, quant se veuen perduts, una certa classe d'aviram, de cames llargues, que campa pels deserts de l'Àfrica?

A la sessió de l'Ajuntament de Ciutat hi va haver de tot! Crits, aplaudiments, siulo, campanillades... Semblava el Congrés de Madrid. Noltros creim que això fa Ciutat. *Si, senyor*, això fa ciutat. Fins ara no erem més que un llogaret incivil, *allà lejos*. Ara, de Madrid ja comensaràn a sabre la nostra terra on cau.

DIETARI D'UNA SETMANA.

1.er Troben mort un homo, en el carrer d'en Brard.

2.— Se fa un mitin en el Balear.

3.— En el carrer del Socors, se barallen i treuen guinavets.

4— Un jove dona *una manta* a una jove.

5—La seccio de l'Ajuntament degenera en parlament espanyol.

6— Una dòna ervissenca se penja a una biga.

7— Ells estudiants fan una manifestació.

8— Un barber de son Sardina, se penja.

9— Uns quants joves, d'Inca se peguen punyalades.

10— Hi ha saqueix general de queviures a la plaça de Ciutat. *Surtan les tropes*.

11— A Alcudia fan una bullanga quantre un senyor.

12.—A St. Margalida atupen un homo de mala manera.

14—Els picapedrers de Manacor se declaren en vaga.

15—Una dòna de Ciutat se tira dins una cisterna.

16—Els picapedrers de Sóller se declaren en vaga.

17—Diven que per Inca hi ha molt de renou.

18—Els presos de la presó de Ciutat se rebel·len.

19—Els ferrers del tren se declaren en vaga.

Això es la nostra terra? Això es el país de la calma?...

I així son totes les setmanes des de fa molt de temps... No es hora encara de posar-hi remei? Qui no's preocupa d'això... no té consciència.

CORRESPONDENCIA

Rosa de tot l'any—Agraïm coralment la vostra col laboració. Vos besam la mà.

Cap novell—No importa enviar terjeta ni tan sols que firmeu amb el vostre nom. Ja tenim l'honor de conèixer-vos com amic dels bons. Envíau *colmos* (la paraula no mos agrada gens) i *geroglífics*, que los aprofitarem. *El Pagés*, estaria molt bé en prosa, per que no le hi posau? En vers resulta una mica fluxet.

Pep de la por—En la nostra Ignorància, creim que confoneu l'originali at amb la pobressa de lèxic; però per això.. no mos barallarem. El vostre treball trobam que no ha d'anar tal com està, per que mos sembla una mica irreverent. Que n'hem de fer?

M. C.—Haurieu de pulir lo vostre. El tema mos agrada ferm; però la forma, tant interna com externa, se resent de manca de patriguesa.

—El suscriptor carrer de la Boteria que reclama alguns números fassi el favor de deixar per escrit el nom i direcció a la administració de Ciutat.

Tip. Durán.—Inca.